

N:o 23.

Ank. till Riksd. Kansli d. 6 Mars 1882, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af 30 § Konkurslagen.

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Lag-Utskottet hänvisad motion, N:o 46, erinrar Herr *G. Sälling*, huru som genom Utsökningslagen den 10 Augusti 1877 utsökningsväsendet i allmänhet ordnats på ett mildare och för den fattige gäldenären mer tryggande sätt. Under det nemligen enligt den äldre lagstiftningen denne kunde vid utmätning beröfvas äfven det allra nödvändigaste af hvad han egde, innehölle deremot 65 § Utsökningslagen följande stadgande:

»Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Saknas utväg till nödortigt uppehälle; då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas, så ock nödiga arbetsredskap eller andra lösören, dock ej öfver ett värde af sjuttiofem kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett.»

Om nu detta stadgande jemfördes med 30 § Konkurslagen, funne man, att den mindre bemedlade gäldenären, då utmätning hos honom gjordes, vore, i fråga om möjligheten att fortfarande lifnära sig, i en fördelaktigare ställning, än om han blifvit försatt i konkurs. Ifrågavarande paragraf i Konkurslagen lyder sålunda:

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 7 Saml. 13 Häft.

»Gäldenär njute, der han sig ej annorledes försörja kan, af konkursboet nödigt underhåll för sig, hustru och oförsörjda barn under två månader från den dag, offentlig stämning gifven är: kan ej inom nämnda tid bouppteckningen med ed fästas och boet till gode män öfverlemnas; njute gäldenären, till dess sådant skett, underhåll som sagdt är. Gäldenären varde ock tilldeladt hvad som erfordras för resa och uppehälle, då han, efter kallelse, har att inställa sig vid Rätten till förhör, eller annorstädes till afgifvande af upplysningar rörande konkursboet, dock ej mer, om han vistas utom Rättens domsaga, än som tarfvades, om han derinom, å ort der han sist vistades, sig uppehöll. I öfrigt ege han från konkursboet för sig, hustru och oförsörjda barn utbekomma och behålla nödiga gång- och sängkläder.

Kommer tvist upp i anledning af hvad nu stadgadt är; pröfve Rätten hvad gäldenären består må med afseende så väl å hans behof och boets ställning, som å hans omsorg att rätt för sig göra och beredvillighet att gode männen tillhandaga.»

Om man antoge, fortsätter motionären, att en arbetare eller handtverkare, hvilken ansåges kunna genom arbete försörja sig och sin familj, blefve försatt i konkurs, hade denne icke att påräkna något underhåll från konkursboet; och äfven om han vore i den ställning, att han finge af konkursboet åtnjuta underhåll under två månader, hade han beröfvats sina arbetsredskap, som varit nödvändiga för utföandet af hans yrke, och vore derigenom äfven ur stånd att vidare försörja sig och de sina. Af det anförda syntes uppenbarligen, att Utsökningslagen och Konkurslagen icke stode i öfverensstämmelse med hvarandra, då den förra för gäldenären vore menskelig och mild, men genom den senare han deremot vore underkastad en mer godtycklig behandling; allt blefve då beroende på huruvida borgenärerne vore ömsinnade emot gäldenären, hvilken måste med deras görande och låtande finna sig nöjd. Fall hade ock inträffat, då fordringsegaren hellre försatt gäldenären i konkurs än att genom utmätning utsöka sin fordran, emedan i förra fallet alla gäldenärens tillgångar kunde tagas, hvilket genom utmätningensåtgärden icke finge ske.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer motionären, att Riksdagen måtte för sin del besluta följande förändrade lydelse af 30 § Konkurslagen:

»Gäldenär njute af konkursboet nödigt underhåll för sig, hustru och oförsörjda barn under tvenne månader från den dag offentlig stämning gifven är. Men är konkursboet ringa och utväg saknas till nödortfritt uppehälle, då skall

af det förråd som i boet finnes undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas, så ock nödiga arbetsredskap eller andra lösören, dock ej öfver ett värde af sjuttiofem kronor; kan ej inom nämnda tid bouppteckningen med ed fästas, — — — — (lika med nuvarande lydelsen) — — — — — tillhandagå.»

Utskottet finner, lika med motionären, det vara förenligt med billighet och rättvisa, att den gäldenär, hvilken på en gång afträdt all sin egendom till borgenärens förnöjande och icke är i stånd att med arbete sig försörja, icke skall, med hänsyn till utsigterna för sin framtida bergning, befinna sig i en sämre ställning än den, hos hvilken, under i öfrigt enahanda förhållanden, allenast utmätning för någon viss fordran göres; hvarför Utskottet i hufvudsak instämmer i motionärens förslag.

De anförda stadgandena i Utsökningslagen och Konkurslagen motsvara hvarandra deruti, att vid såväl utmätning som konkurs få undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Den omständigheten, att den gäldenär, som ej annorledes kan sig försörja och är försatt i konkurs, eger åtnjuta nödigt underhåll för två månader från det offentlig stämning gafs, under det att vid utmätning endast en månads underhåll får undantagas af det förråd, som i huset finnes, synes ega sin grund deri, att, enligt 19 § Konkurslagen, gäldenären under först nämnda tid är underkastad sådana inskränkningar i valet af vistelseort, att de under längre tid för honom försvåra möjligheten att sjelf förvärfva sitt uppehälle. Då sålunda i nu anförda hänseenden de båda lagarne äro med hvarandra öfverensstämmande, synes ock, såsom Utskottet ofvan antydt, billigheten fordra, att likhet dem emellan vinnes äfven i fråga om rättighet för gäldenären att, der hans ställning det tarfvar, få från boet uttaga nödiga arbetsredskap eller andra lösören.

Att deremot, såsom motionären äfven hemställer, tillförsäkra den gäldenär, som är i konkurs, underhåll af konkursboet, äfven om han eljest är i stånd att försörja sig, vore att gå längre än hvad Utsökningslagen medgifver i det af motionären sjelf åberopade stadgandet, och kan ej heller af Utskottet tillstyrkas.

På grund af det anförda får Utskottet, med anledning af den förevarande motionen, vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta följande förändrade lydelse af 30 § Konkurslagen:

»Gäldenär *skall*, der han sig ej annorledes försörja kan, af konkursboet *njuta* nödigt underhåll för sig, hustru och oförsörjda barn under två månader från den dag, offentlig stämning gifven är, och *derjemte vara berättigad från konkursboet utbekomma och behålla nödiga arbetsredskap eller andra lösören, dock ej öfver ett värde af sjuttiofem kronor*. Kan ej inom nämnda tid bouppteckningen med ed fästas och boet till gode män öfverlemnas; njute gäldenären, till dess sådant skett, underhåll som sagdt är. Gäldenären varde ock tilldeladt hvad som erfordras för resa och uppehälle, då han, efter kallelse, har att inställa sig vid Rätten till förhör, eller annorstädes till afgifvande af upplysningar rörande konkursboet, dock ej mer, om han vistas utom Rättens domsaga, än som tarfvades, om han derinom, å ort der han sist vistades, sig uppehölle. I öfrigt ege han från konkursboet för sig, hustru och oförsörjda barn utbekomma och behålla nödiga gång- och sängkläder.

Kommer tvist upp i anledning af hvad nu stadgadt är; pröfve Rätten hvad gäldenären består må med afseende så väl å hans behof och boets ställning, som å hans omsorg att rätt för sig göra och beredvillighet att gode männen tillhandagå.»

Stockholm den 6 Mars 1882.

På Lag-Utskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservationer:

af Herrar *Bergström, Thomasson, Lothigius* och *Lindahl*;
af Herr Grefve *Mörner*: »Lagförändringar torde ej böra vidtagas utan att verkligt behof deraf förefinnes. Då hvarken motionären uppgifvit eller eljest till min kunskap kommit, att något behof af förändring i förevarande fall eger rum, och vinsten af förändringen är ringa, om ens någon, har jag för min del ej kunnat biträda Utskottets beslut.»

Herr *Ekenman* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom Utskottet.
